

ทักษิณ-สุชิน-वासना

“อตั้มยตา”

ประเวศ วะสี

(06-06-06)

สุชิน ที่จริงคือสุชน ดัดแปลงเพื่อความคล่องจง

๑. แนะนำไม่ใช่ขาประจำ

เพื่อให้เห็นความเป็นมาเป็นลำดับ จะได้สรุปได้ถูกต้อง ผมขอเล่าสั้นๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ก่อนการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๔ เกือบปี พล.ท.ปรีชา วรณรัตน์ ได้ติดต่อให้คุณทักษิณกับผมรับประทานอาหารกลางวันด้วยกันที่ไบเบีทาวเวอร์ ๒ ครั้ง เพื่อคุยกันถึงการพัฒนาบ้านเมือง ปรีชาจะเอาอีกเป็นครั้งที่ ๓ แต่ผมว่าไม่ดี เพราะผมไม่ต้องการให้ใกล้ชิดพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งเป็นพิเศษ

(๒) เมื่อตั้งพรรค ทรท. หมอสุรพงษ์ สีบวงศ์ลี ส่งนโยบายพรรคด้านสาธารณสุขมาให้ผมวิจารณ์ ผมไม่ได้อ่านเลย และส่งกลับ เพราะไม่อยากจะเอาไปอ้างว่าผมช่วยร่าง

(๓) พรรค ทรท. เชิญผมไปพูดเรื่องการแก้ปัญหาความยากจนในที่ประชุมพรรค ผมก็ไป เพราะเห็นว่าถ้าพรรคเข้าใจก็จะมีประโยชน์ แต่ไม่ตรงกับที่รัฐบาลพรรค ทรท. ปฏิบัติต่อมา และไม่ตรงกับ “อาจสามารถโมเดล”

(๔) ใกล้เลือกตั้ง ๒๕๔๔ ปรีชาติดต่อจะให้ผมไปบรรยายในพรรคอีก ผมว่าไม่ดี จะเห็นว่าผมสนิทชิดเชื้อเป็นพิเศษ ผมจึงบรรยายเป็นสาธารณะที่หอประชุมเล็กธรรมศาสตร์ คุณทักษิณและสมาชิก ทรท. จำนวนมากฟังอยู่ ผมพูดว่า ใครก็ตามที่จะเป็นนายกคนต่อไป ควรจะทำ ๘ ข้อดังต่อไปนี้...ผมบรรยายเสร็จ คุณทักษิณขึ้นไปบนเวที ประกาศว่าท่านจะทำหมดทั้ง ๘ ข้อ

(๕) วันที่ ๕ ก.พ. ๒๕๔๔ ก่อนคุณทักษิณเป็นนายกฯ สามวัน สถาบันพระปกเกล้า จัดประชุมเรื่องสันติวิธีที่โรงแรมมิราเคิล ว่าที่นายกฯ ได้รับเชิญให้มาร่วมฟังด้วย ผมได้พูดกับคุณทักษิณเป็นส่วนตัวว่าใครมาเป็นรัฐบาลก็ตามจะเผชิญความขัดแย้ง อันอาจนำไปสู่ความรุนแรง ต้องมียุทธศาสตร์สันติวิธี

(๖) ในปี ๒๕๔๔ หลังจากคุณทักษิณเป็นนายกฯ ไปประมาณก่อนปี ปรีชาติดต่อมาว่านายกฯ อยากรับประทานอาหารเย็นกับผม จึงนัดกินข้าวบ้านคุณโสภณ สุภาพงษ์ ตามที่เป็นข่าว คุณโสภณไม่ได้เสนอขอทุนด้วยประการใดๆ ผมเตือนคุณทักษิณว่า ต้องระวังอย่าให้ตก “โครงสร้างมรดก” คืออย่าใช้อำนาจในการแก้ปัญหา เพราะนอกจากแก้ไม่ได้แล้ว อำนาจอื่นๆ ในสังคมจะรุมตีกลับ

(๗) ในบทความเรื่องรัฐบาลทักษิณกับความรับผิดชอบทางประวัติศาสตร์ ดีพิมพ์

ในมติชน วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ผมได้แนะนำสิ่งที่ควรทำ ๘ ประการ เพื่อจะได้เป็นรัฐบุรุษ
แก้ปัญหาหายากๆ ในบ้านเมือง ซึ่งตามปกติแก้ไม่ได้ ในข้อ ๘ นั้น ผมแนะนำว่า “ต้องตัดขาดจาก
ธุรกิจครอบครัวให้สะเด็ดน้ำ” เพราะผมรู้ว่าประเด็นนี้มันจะเลี้ยวมาปักอกคุณทักษิณภายหลัง

(๘) หนังสือพิมพ์มติชนขอให้ผมเขียนบทความปีใหม่ ๒๕๔๘ ผมเขียนเรื่องทำปี
๒๕๔๘ ให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันวิกฤตใหญ่กลางปี ๒๕๔๙ ไปพลิกดูได้

(๙) เมื่อการเมืองคับขันเข้าเรื่อย ๆ ผมเสนอว่าคุณทักษิณควรออกบวชเพื่อการสิ้นกรรม
หรือตายเสียก่อนตาย อันจะเป็นการถอดสลักวิกฤตการณ์ทางการเมือง
ทั้งหมดที่เล่ามาย่อๆ เพื่อให้เห็นว่าผมล้มเหลวเพียงใด

๒. สองบุคลิกภาพในหนึ่งคน

มีคนจำนวนมากงงว่าเรื่องมันเกิดขึ้นได้อย่างไร คุณทักษิณก็พูดอะไรดีๆ เยอะ แต่ทำไม
เวลาทำจึงตรงข้าม หรือลืมเรื่องที่พูดไว้ ด้านหนึ่งคุณทักษิณสามารถพูดอะไรดีๆ ทำอะไรดีๆ
เวลาปาฐกถาที่เขาเรียกว่า Keynote ท่านจะพูดได้ดีจริงๆ แสดงว่ารู้เรื่องดี แต่ในการกระทำ
ก็มีเรื่องร้ายๆ เยอะตามที่เป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมา มีคนงงจริงๆ ว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น

ถ้าเข้าใจว่าคนบางคนมีสองบุคลิกภาพ (Double personality) หรือบุคลิกภาพผ่าซีก
(Split personality) ก็จะเข้าใจ คือซีกหนึ่งขาวหรือดี อีกซีกหนึ่งดำหรือร้าย โดยซีกที่ดีก็
ไม่รู้ในสิ่งที่ซีกร้ายทำ ลองศึกษาเรื่องนี้กันดูเถิดครับ แล้วจะเข้าใจว่าทำไมขณะนี้สังคมไทยจึงเสมือน
ถูกผ่าเป็นสองซีก สุดแต่การเห็นด้านขาวหรือด้านดำ

๓. การรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่คนคนเดียว-เรื่องที่ไม่น่าเชื่อว่าจะทำ

สิ่งที่ชัดเจนที่สุดในพฤติกรรมก็คือ คุณทักษิณต้องการรวมศูนย์อำนาจมาอยู่ที่ท่านคนเดียว
ทั้งในพรรคการเมือง ทั้งใน ครม. ทั้งในระบบราชการ พลเรือน ทหาร ตำรวจ ทั้งในทางธุรกิจ
การเงิน ทั้งในทางการสื่อสาร ทั้งในองค์กรอิสระต่างๆ ฯลฯ

เรื่องนี้ไม่น่าเชื่อว่าจะทำ เพราะโดยเหตุผลแล้วไม่เป็นประโยชน์และเป็นโทษอย่างยิ่ง
เพราะสังคมที่มีปัญหาสลบซับซ้อนอำนาจแก้ปัญหาไม่ได้ แต่ต้องแก้ด้วยปัญญาร่วม (Collective
wisdom) การรวมศูนย์อำนาจไว้ที่คนคนเดียวไม่มีความยั่งยืน โคนล้มได้ง่าย จึงไม่เป็นเหตุเป็นผล
ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จึงต้องเปลี่ยนแปลงเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การรวม
อำนาจยังเป็นปัจจัยให้ความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้น เช่น คอร์รัปชัน แบบที่ว่าโคตรโกง และโกง
ทั้งโคตร การรวมศูนย์อำนาจจึงเชื่อเชืงการต่อต้านทุกรูปแบบ และการกล่าวหาต่างๆ
คุณทักษิณและคณะจึงหนีไม่พ้นที่จะถูกกล่าวหาทางสังคมในประเด็นที่ฉกรรจ์ต่างๆ ซึ่งรวมถึง
การกระทำที่ถูกมองว่าเป็นความพยายามที่จะลิดรอนพระราชอำนาจตามการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วย

๔. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓

รัฐธรรมนูญมาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์
ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญนี้”

เมื่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีถูกรวบอำนาจไว้ที่คนคนเดียว ตามที่กล่าวถึงในข้อ ๓ จึงไม่มีพลังในการสร้างความถูกต้อง หรือกลับเป็นปัจจัยของความไม่ถูกต้องเสียเอง และเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองอย่างไม่มีทางออก ไม่ว่าจะหาทางออกอย่างไร

จนพระเจ้าอยู่หัวตรัสว่า “วิกฤตที่สุดในโลก” และทรงกระตุ้นให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการแก้วิกฤตการณ์ของบ้านเมือง ทั้งนี้เป็นการทรงใช้อำนาจแทนปวงชนชาวไทยในทางศาล

ศาลจึงใช้คำว่าในพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๕. ถ้าศาลแข็งแรงแและตรงไปตรงมา คงจะมีคนติดคุกกันหลายคน

ศาลไม่ได้ดำรงอยู่ในสุญญากาศ แต่อยู่ในความเป็นจริงของสังคมการเมือง ในสังคมการเมืองไทยที่มีการรวมศูนย์อำนาจ มีการทำผิดรัฐธรรมนูญ และผิดกฎหมายอื่นๆ กันมาก ด้วยความยำเี่ยวว่ากลไกทางกฎหมายไม่สามารถเอื้อมมือไปจัดการได้ถึง จนความเสื่อมเสียทางศีลธรรมชอนไชกัดกินไปทั่วสังคม บัดนี้ศาลไม่มีทางเลือกอื่นแล้ว เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงเป็นตัวแทนปวงชนชาวไทย ได้ทรงจี้ตุลาการอย่างแรงว่า ถ้าทำไม่ได้ ก็ควรลาออกไปเสีย นอกจากต้องแข็งแรงแและตรงไปตรงมาในการแก้วิกฤตประเทศ

ควรที่ประชาชนไทยในทุกภาคส่วนของสังคมไทยจะสนับสนุนศาลให้สามารถทำตรงไปตรงมาตามกฎหมาย เพื่อแก้วิกฤตการณ์ของบ้านเมืองตามพระราชกระแส

๖. เมื่อเรือล่ม อย่าให้พาดคนไปตาย

เมื่อโครงสร้างอะไรใหญ่ๆ ล่ม จะทำให้คนตายได้เสมอ เช่น เรือล่ม ตึกถล่ม ระบบเผด็จการล่มสลาย เมื่อศาลเอาจริงเอาจังอาจเกิดการล่มสลายของระบบอำนาจที่รวมศูนย์อยู่ ซึ่งจะต้องระวังอย่าให้พาดคนไปตาย เรื่องนี้จะต้องมีสติระวังระไวทำให้ถูกต้องกันทุกฝ่าย กล่าวคือ

(๑) ผู้มีอำนาจควรมี “จิตวิญญาณพระปกเกล้าฯ-เกรียงศักดิ์-เปรม” กล่าวคือ ผู้มีอำนาจบางคนเขาเห็นแก่ความสงบสุขของบ้านเมืองมากกว่าการเปลี่ยนแปลงอำนาจของตน เช่น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ยังมีผู้ที่จงรักภักดีต่อพระองค์อยู่มาก แต่ทรงหลีกเลี่ยงการที่คนไทยจะต้องฆ่าฟันกันเมื่อคณะราษฎรยึดอำนาจ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เลือกที่จะประกาศลาออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรีกลางสภา เมื่อถูกบีบทางการเมืองและการทหาร พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เมื่อมีนักวิชาการ ๘๘ คนถวายฎีกา ยังมีกำลังสนับสนุนอยู่เพียบเลย เลือกที่จะบอกว่า “ผมพอแล้ว” ท่านเหล่านี้เห็นแก่ความสงบสุขของบ้านเมือง ยอมสละอำนาจที่เคยมี ท่านเหล่านี้ไม่ได้ทำผิด แต่สละอำนาจเพื่อความสงบสุข ประวัติศาสตร์ไม่ได้จารึกว่าเป็นผู้แพ้ แต่กลับได้รับการยกย่อง

(๒) ทหารและตำรวจจะต้องเป็นทหารและตำรวจของพระเจ้าอยู่หัว เห็นแก่ความถูกต้องและความสงบสุขของบ้านเมือง มากกว่ามีความภักดีต่อบุคคลด้วยอำภิสสินจ้างใดๆ ประชาชนจะต่อต้านการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้อง

(๓) ประชาชนบางหมู่บางเหล่าจะต้องไม่ตกเป็นเครื่องมือ ถูกใช้ก่อความรุนแรงและ

ก่อนจะพูดกันว่าทำตามรัฐธรรมนูญ ควรจะต้องมีการให้ข้อมูลให้รู้ความจริง ว่าขณะนี้ผู้มีอำนาจบางคนกำลังทำผิดรัฐธรรมนูญ ทำผิดกฎหมาย และต่อสู้กับกระบวนการทางศาลที่ทำในพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อรักษาความถูกต้องในบ้านเมือง

ดังนี้ เป็นต้น

๗. ทักษิณ-สุชิน-वासนา “อตั้มยตา”

อตั้มยตา เป็นคำที่ท่านอาจารย์พุทธทาสค้นพบในพระไตรปิฎก และนำมาเผยแพร่ เป็นคำบอกตัดขาดไม่เอาอีกแล้วกับกิเลส ท่านองว่า “กูไม่เอากะมึงอีกแล้วโว้ย” ถ้าทักษิณ-สุชิน-वासนา สามารถ “อตั้มยตา” กับตำแหน่ง วิกฤตการณ์ทางการเมืองจะคลี่คลายทันที หรือไม่ประเทศไทยก็ต้อง “อตั้มยตา” กับทั้ง ๓ ท่าน

๘. การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation) ของสังคมไทยหลังทักษิณ

สังคมไทยจะต้องตระหนักรู้ว่า ปรากฏการณ์ทักษิณก่อให้เกิดการคุกคามทุกสถาบันอย่างทั่วถึงและรุนแรง เพราะพลังอำนาจอันมหาศาลของเงิน และความอ่อนแอในตัวเองของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม แม้ทักษิณไปแล้ว การคุกคามจากเงินขนาดใหญ่ที่มาจากนอกประเทศก็ยังคงอยู่ ฉะนั้น ความอ่อนแอขั้นพื้นฐานของสังคมไทยก็ยังคงอยู่ คนไทยและสังคมไทยทุกภาคส่วน จะต้องร่วมกันพิจารณาอย่างลึกซึ้งถึงวิถีคิดและโครงสร้างของสังคมของเราที่ทำให้เราอ่อนแอ ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation) ทั้งในระดับบุคคล ระดับองค์กร และระดับสังคม เพื่อป้องกันวิกฤตการณ์ซ้ำซากจากวิกฤตการณ์คลื่นลูกที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และสามารถสร้างศานติสุขขึ้นได้จริงในบ้านเมืองของเรา

*****